RUSKI INWALID

Nº 224.

ŚRODA. 26. Września 1817 roku.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: s Peterzburga. Królestwo Polskie. Wiadomości zagraniczne: Francyia. Hiszpaniia. Angliia. Rozmaitości.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

s Peterzburga, 26 Września.

Wczora namieniliśmy o posiedzeniu bibliynem odbytem w stolicy tuteyszey niedawno. Mieściemy dzisiay szczegóły zatrudnień posiedzenia takowego:

Nayprzód były pokazywane exemplarze: biblii stereotypu trzecieyedycyi w języku Słowiańskim niedawno wyszłey; biblii Francuzkiey przekładania de *Sasi* in octavo, biblii w języku Ormiańskim in quarto, każdey po 5000 exemplarzy; tudzież nowego testamentu in duodecimo także w języku Ormiańskim exemplarzy 3000. Cena exemplarza każdey edycyi według ułożonego rachunku naznaczona iest taka: W języku Słowiańskim stereotypu taż sama co ipierwiey to iest rubli assygnacyynych 4 bez oprawy, a 6 w oprawie; w języku Francuskim bez oprawy rubli as: 7, a w oprawie r. 10; w języku Ormiańskim bez oprawy r. 8, w oprawie r. 12 i nowego testamentu bez oprawy r. 2, w oprawie r. 3.

W celu przyspieszenia wydań tych xiąg zbawiennych postanowiono przez członków komitetu bibliynego, sprowadzić z Anglii machinę, za pomocą którey w przeciągu godziny wydrukuwać można 1000 arkuszów z obustron. Już ta machyna teraz iest wdrodze.

Biblioteka towarzystwa bibliynego otrzymała w darze od Komitetu Towarzystwa bibliynego Angielskiego i innych zagranicznych towarzystw następuiące xięgi: Biblią w języku Czeskim, Ieden exemplarz historyi starego testamentu w języku Sanskryckim, Nowy testament w języku Indyyskim, Pięcioksiąg Moyżesza i xięgi historyczne starego testamentu w języku Oryakskim; Pięcioksiąg i historyią starego testamentu wjęzyku Gunduhskim; Nowy testament w języku Arabskim, przekładania gorliwego w pracach ku pożytkowi wiary Chrześciiańskiey Murzyna *Sabbata*; Nowy testament w *Zwikskim* języku; także nowy testament w języku *Maratskim*. Towarzystwo Missyonarzy Londyńskich ofiarowało do biblioteki komitetu: Nowy testament w języku *Chińskim*, krótkie wyiątki z nowego testamentu w języku *Malayskim*. Towarzystwo bibliyne *Duń-*

skie ofiarowało tuteyszemu Exemplarze biblii i nowego testamentu w ięzyku *Islandskim*, także nowego testementu w ięzyku *Grenlandskim*, tudzież opisanie działań i prac swoich.

Narody Syberyi *Buraci* zostaiący iescze w bałwochwalstwie otrzymawszy exemplarze Ewangelii według Swiętego *Mateusza* w ięzyku *Kałmyckim*, oświadczyli życzenie posiadania ksiąg takowych i wswoim rodowitym ięzyku, który iest bardzo podobny do pierwszego. To żądanie bałwochwalców tak było silne, iż zrobili między sobą składkę i summę więcey 12000 rubli zebrawszy, wręczyli Irkutskiemu Cywilnemu Gubernatorowi rzeczywistemu Radcy Stanu *Treskinowi* prosząc go nayusilniey, aby pisał do komitetu tuteyszego bibliynego w celu zadowolnienia ich żądania. Komitet tuteyszy bibliyny ceniąc ten głos święty odzywaiący się w sercach ludu w grubey ciemności pogaństwa zostaiącego, przedsięwziął wszelkie środki do uskutecznienia, tak świętey proźby. Powzaiemnem zniesieniu się z Gubernatorem, postanowiono sprowadzić z Syberyi dwóch młodych Buratów będących w stanie zaięcia się przekładaniem pisma świętego na ich rodowity ięzyk. Summa wspomniana 12,000 rubli iuż iest tu przysłana.

Nowe oddziały towarzystwa bibliynego zawiązały się w mieście *Szkłowie* i *Bieliey* w gubernii *Mohilowskiey*, na wyspie *Oesel*, w *Kilkond*; w Gubernii Rygskiey w *Maryienburgu*.

Ieden z Vice Prezydentow Rezańskiego oddziału pisał następuiący list do prezydenta tuteyszego Bibliynego towarzystwa: „Naystarsi s pomiędzy Tatarów mieszkaiących w „mieście Kasimowie, uczuli tak silne pragnienie posiadania Xiąg pisma swiętego, iż „nieczekaiąc na zezwolenie swoich współbraci, przysłali mi 110 rubli prosząc o „sprowadzenie im starego i nowego testamentu.

JW. Biskup Permski *Justyn* donosi także, iż bardzo wielu z narodu Tatarskiego mieszkaiących w powiecie *Szadryńskim* prosili go nayobowiązaniey przez kommisarza powiatowego *Zaiewa* o opatrzenie ich w xięgi pisma swiętego starego i nowego Testamentu. Z liczby tych Tatarów 87 ludzi przesłali iuż pieniądze po 6 rubli za exemplarz biblii. A tak i Mahometanie wyraznie okazuią chęć słowa Bożego, i czuią się bydz pociąganemi do światła Ewangelii.

Królestwo Polskie.

Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

W uskutecznieniu polecenia Namiestnika Królewskiego w Radzie z dnia 12 b. m. odebranego, podaie do wiadomości publiczney co następuie:

Z powodu prośb licznie do tronu podawanych o uzyskanie stopnia Kamerjunkra przy dworze Iego Cesarsko-Królewskiey Mości, w zamiarze zaradzenia nieczynności, iakową stopień ten aż nadto często nastręczać może młodzieży, z oycowskiey oraz swey troskliwości, pragnąc aby udział łask podobnych stawał się pochopem dla teyże młodzieży do chwytania się czynney służby usposabiaiącey ią, iżby w czasie stać się mogła użyteczną kraiowi; Nayiaśnieyszy Pan raczył nayłaskawiey wydać urządzenie równie i do Królestwa Polskiego zastosowane, na mocy którego wszyscy odtąd staraiący się o urzędy dworskie w Królestwie, powinni wprzód weyść w służbę publiczną i zostać czynnie użytemi w iakiey bądź części administracyi.

Aby naywyższa ta wola Iego Cesarsko-Królewskiey Mości i zbawienne to rozporządzenie, dla przywiedzenia ich do skutku, każdego kogo dotyczeć mogą doszły wiadomości, trzykrotne obwieszczenie onych w Gazetach Warszawskich i wszystkich Dziennikach Woiewódzkich Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i policyi zarządza. — Działo się w *Warszawie* dnia 14 Września 1817 r.

Minister Prezyduiący,
(podpisano) T. *Mostowski*.
Sekretarz Jenaralny,
(podpisano) Aug: *Karski*.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francyia.

s Paryża, 16 *Września*.

Po bez kutecznych w roku przeszłym układach s *Petionem*, Rząd nasz nieużywał żadnych środków do odzyskania wyspy *St. Domingo*. Teraz zaś mówią, iż nowe nastąpią układały, w celu przyznania niezawisłości tey części wyspy, która iest pod władzą *Petiona*.

Monitor pomieścił następuiące postanowienie Królewskie z dnia 13 Września.

„My Ludwik &. &. &. Po uwolnieniu marszałka naszego *Feltre* od służby wskutek

prozb iego, Mianuiemy Marszałka *Govion Saint Sire* Ministrem sekretarzem stanu woiennego udziału.“

Hrabia *Mole* mianowanym został Ministrem Sekretarzem stanu w udziele Marynarki.

Xięża *Sineti*, *Bige* i *Bession* będący dotąd plebanami parafialnemi w *Lionie*, wymówili się od przyięcia dostoieństw Biskupich.

Jenerałowie: Baron *Dubreton* i *Costei* mianowani zostali głownemi dowodcami 13 i 5. woiennych dywizyi w *Renne* i *Strażburgu*.

Ostatnie odmiany w Ministerstwie, miane są za zupełny tryumf P. *Decara* i iego strony.

Utrzymuią, iż w wielu punktach ustaw cywilnych Francuzkich nastąpią wielkie odmiany; co przypisuią skutkowi wpływu konkordatu niedawno zawartego s Papieżem.

Lawal requesisiere mer miasta w Departamencie *Aweironskim* niedawno wrzucony był przez zbóyców do wody z uwiązanym do szyi kamieniem; na sczęście przechodzący zaraz tamtędy ludzie ratowali go od śmierci.

Jean Charnier który się udawał za ex Cesarza (*Bonaparte*) i pusczał buntownicze odgłosy, skazany iest wyrokiem sądu na pięciu letnie więzienie, pieciu letnie zostanie pod okiem policyi, i dziesięciuletnie pozbawienie wszelkich dostoieństw.

Jenerał *Fustamber* naystarszy Oficer w całym Francuskim woysku, umarł niedawno w Wersalu maiąc wieku lat 99.

Jenerał *Parteno*, który w czasie pamiętney kampanii w roku 1812 po utracie większey części woysk 12 dywizyi piechoty pod dowodstwem iego będącey, i sam nakoniec dostał się w niewolę Rossyyską, umieścił niedawno w Monitorze Francuzkim i innych dziennikach Paryzkich, pismo do redoktorów onych datowane s Tuluzy pod dniem 24 Sierpnia. W pismie tem uskarża się *Parteno* na autora niedawno wyszłego dzieła, traktuiącego o pomienioney kampanii 1812 roku, gdzie Jenerała tego postępki w nieprzyiemnym i niesprawiedliwym są wydane obrazie.

„Powinienem odkryć powiada *Parteno* iż wszystkie wydane do tąd o niesczęściach moich doniesienia równie na małą zasługuią wiarę iak i Autor wspomnianey Xięgi. Upraszam więc wszystkich, którzy się trudnią pisaniem tey części naszey historyi, aby raczyli zwrócić uwagę swoią na Xięgę wydaną przeze mnie w Paryżu w czasie między rządu pod tytułem: *odwołanie się do woyska*. Marszałkowie: Xiąże *Dalmatski*, Xiąże *Ekmilski*, Xiąże *Feltre* i Hrabia *Gouvion Saint Sire* zaymuiący ieden po drugim dostoienstwo Ministra Woyny, nieodmówią mnie swiadectwa, iż uroczyście powstawałem przeciwko tego artykułu 29 biuletynu, gdzie się wspomina o dwónastey piechotney dywizyi, Kommunikuię tu głównieyszą część listu, który w tym względzie pisałem do Napoleona po powrócie iego z wyspy Elby, a s którego każdy poznać może, iak dalece pewien byłem żem powinności moiey dopełnił: „Aż nadto niesprawiedliwi względem mnie byliście w biuletynie Waszym 29. Skrzywdzony i poniżony przez nieludzkość serca Waszego, zebrałem wszystkie urzędowe dowody, i napisałem odwołanie się do woyska, które niechybnie drukowane będzie w Paryżu, ieżeli tylko Wasz powrót nieprzeszkodzi temu. Zreszta zupełnie spokoyny iestem; honór albowiem ktoregom nigdy niestracił za naydroższe mam dobro.„— Zaraz po powrócie moim z Rossyi kommunikowałem pomienione dowody bratu Królewskiemu, będącemu naówczas w Marsylii. Xiąże ten odpowiedział mi nazaiutrz. „Czytałem uwagi WPana z nayżywszem uczuciem. Człowiek maiący tak szlachetny sposob myslenia iak WPan, powinien ie światu ogłosić. Mnie się podoba ten skromny sposob tłomaczenia się iakiego używasz mówiąc o Napoleonie.„ Sam Bonaparte miescząc w roku 1813 troie dzieci moich swoim kosztem w Liceum, dowiodł, iż niebył rzeczywiście niekontent s postępków moich w Rossyi.— Z *Gaz. Ber.*

HISZPANIIA.

z Madrytu, 2 Sierpnia.

Krolówa nasza w zupełnem iest zdrowiu i sama karmi nowo narodzoną Królewnę Córkę swoią.

Okręt ieden Angielski przybyły do Gibraltaru z Algieru donosi, że tam tak straszna Panuie zaraza, iż codzień 70 umiera osob.

Wiadomości z Ameryki są pomyślne woyska nasze co dzień nowemi zostaią uwieńczone zwycięstwy. Powstańcy muszą się zbawiać ucieczką. Spodziewamy się, iż niezadługo zupełnym będziemy się cieszyć pokoiem, iak na starym iak i na nowym lądzie.

Anglia.

z Londynu, 17 Września.

Wiadomości z Irlandyi są bardzo pocieszaiące, gorączka zarazliwa która tam grassowała, co dzień się zmnieysza; są nawet domy gdzie wiele było pierwiey chorych, teraz zupełnie zdrowe.

Znaiomy zbawca *Lawaletta* sir Rober-*Wilson* wydał niedawno nowe dzieło, traktuiące o sile *Zbroyney* i *polityce* Rossyi w roku 1817. Xięga ta iest teraz przedmiotem powszchney uwagi (zapewna s przyczyny pomiesczonych tam niedorzeczności przez Pana *Wilson* tak iak i w pierwszem iego dziele: o sile zbroyney Rossyyskiey i o ostatnich kampaniiach ...)

Xiąże Wellington nabywą teraz we Francyi wiele dawnych obrazów.

Xiąże Regent przybył do Breiton 15 b. m. w wieczor. W czasie powtórney iego morskiey podroży, statki przybliżały się ku brzegom St. *Valery* i iachta Królewska zatrzymywała się na nieiaką chwilę koło *Diep.*

Znayduiący się tu poseł Rossyyski i małżónka iego, maią wkrótce wyiechać do Paryża.

W przeszłą sobotę przybyły okręt od brzegow wyspy Stey Heleny doniosł, iż Bonaparte zdrów zupełnie, używa ciepłych kąpieli, iezdzi często konno i chodzi piechoto bardzo wiele, a zwyczayną iego zabawą iest bilar.

ROZMAITOŚCI.

Pieśń

z Ros; przez T. L.

Wspaniały Zamek widziałem
Matki naszey, Cesarzowy,
Korony iey oglądałem
Powóz z złotemi okowy.
„O iak piękne to! mówiłem,
I wnet do chatkim zawrócił,
Tam mą Lizę zostawiłem,
Nie będę iey zwłoką smucił.
Liza raiem uczuć moich,
Ubóstwo w naszey szkatule,
Lecz przy wdziękach miła twoich,
Sczęśliwszym się znam nad Króle.
Krol za iednę zabaw chwilę,
Często płaci miliiony,
Nam udziela los ich tyle!
Każdy hoynie obdarzony.
Niech mi nie śpiewa Poeta
Napuszonych słów swych brzmieniem,
Zrównaź pochlebstwa zaleta,
Z pięknych ocz twoich spóyrzeniem.

Rozstanie się.

Huzar na pałasz opatry,
Rzekł z westchnieniem, miła Hala!
Ciemięży mię los uparty,
I od ciebie stąd oddala.
Nie płacz, piękna, nigdy łzami,
Nie odwròcisz przeznaczenie,
Klnę ci się czcią i wąsami,
Ze wierności nie odmienię.
Siła miłości ustala,
Ona szczytem moim w boiu;
Pałasz w ręku, w sercu Hala,
Nie lękam się śmierci, znoiu.
Nie płacz, piękna, nigdy łzami,
Los nie może bydź wstrzymany,
Gdybym zdradził. niech wąsami
Za to będę ukarany.
Niech mi koń na łeb spotknie się,
Unosząc na raz cios srogi,
I tręzla w ręku przerwie się.
Strzemie wysunie z pod nogi.
Niechay pałasz przy uięciu,
Iak pręt w pół zgięty potrzaska,
Ia ulęknion w posunięciu,
Wybladły stanę iak maska.
Lecz koń usterku uie zrobił,
Pod ieźdcem naszym wprawionym,
Szablą wrogów swoich pobił
I żył w sławie niezaćmionym.
Zapomniał przecięż miłości
I łez Hali ukochaney,
Pozrywał ròżne piękności
W obcym kraiu zatrzymany.
Pastuszka w czuciach ustawa,
Drugiemu serce zaprzęga,
Miłość u dziwcząt zabawa,
I na wiatr idzie przysięga.
Wszystko tu dysze w zawodzie,
W nikim dziś nie ma wierności,
Przysięgi piszą na wodzie,
Kupido śmieie z stałości.

W Peterzburgu
w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.